

SYLWETKI NAUKOWE

Joanna Nawacka

Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

PROF. ZW. DR HAB. WALENTY PIŁAT

Key words: Walenty Piłat, Institute of Slavic Studies, organisational and academic activity, academic cooperation with Kaliningrad, international Slavic conferences, scientific periodicals

Profesor Walenty Piłat¹ urodził się 10 maja 1946 roku na Wileńszczyźnie, ale jak mówi, nie jest to Jego „mała ojczyzna”, ponieważ kiedy miał dwa tygodnie rodzice osiedlili się w miejscowości Głotowo na Warmii i Mazurach. Tu spędził dzieciństwo i ukończył szkołę podstawową. Naukę kontynuował w Lidzbarku Warmińskim. Po skończeniu liceum został przyjęty na filologię rosyjską na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu, gdzie zetknął się ze znanymi rusycystami, między innymi prof. Zbigniewem Barańskim, prof. Antonim Semczukiem, prof. Leszkiem Ossowskim, prof. Bohdanem Galsterem. Studenta Walentego Piłata szczególnie interesowała literatura, nie tylko zresztą rosyjska, więc na czwartym roku studiów wybrał seminarium magisterskie z literatury i przystąpił do pracy nad rozprawą zatytułowaną *Motyw szaleństwa w „Pamiętniku wariata” Mikołaja Gogola, „Sobowótze” Fiodora Dostojewskiego i „Zapiskach wariata” Lwa Tołstoja*. W swej pracy magisterskiej Walenty Piłat przeanalizował także obecność tego motywu w prozie innych pisarzy rosyjskich XIX wieku oraz w twórczości niemieckiego prozaika Etea Hoffmana. Pracę napisał pod kierunkiem prof. Antoniego Semczuka i obronił ją w maju 1971 roku.

Magister Walenty Piłat we wrześniu 1971 roku rozpoczął pracę w szkolenictwie średnim (Technikum Chemiczne) w Olsztynie jako nauczyciel języka rosyjskiego. Jednak rozbudzone w okresie studiów zainteresowania literaturą rosyjską wpłynęły na przeniesienie po dwóch latach pracy w technikum (1973 rok) do ówczesnej Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Olsztynie.

¹ Wszystkie informacje zostały potwierdzone przez prof. Walentego Piłata.

Walenty Piłat został zatrudniony na stanowisku asystenta i mógł powoli realizować swoje zainteresowania naukowe. W 1976 roku (w tymże roku Wyższa Szkoła Nauczycielska w Olsztynie została decyzją władz przekształcona w Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Olsztynie) zaczął uczęszczać na seminarium doktoranckie prof. Bazylego Białokozowicza, prowadzone w Instytucie Słowianoznawstwa Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Tematem rozprawy doktorskiej stała się proza rosyjska o tematyce wiejskiej lat 1965-1975. W tym też czasie pojawiły się pierwsze publikacje Walentego Piłata w takich czasopismach jak „Przegląd Humanistyczny” czy „Slavia Orientalis”. Doktorant Piłat brał także udział w konferencjach naukowych w Zielonej Górze, Gdańsku, Olsztynie. W 1981 roku sfinalizował pracę doktorską zatytułowaną *Współczesna rosyjska proza radziecka o tematyce wiejskiej lat 1965-1975*, której recenzentami byli prof. Janina Salajczykowa z Uniwersytetu Gdańskiego oraz prof. Telesfor Poźniak z Uniwersytetu Wrocławskiego. Zanim jednak doszło do obrony rozprawy doktorskiej, Walenty Piłat odbył 10-miesięczny staż naukowy na Uniwersytecie im. T. Szewczenki w Kijowie (1978/1979). Kilka miesięcy po obronie rozprawy doktorskiej został powołany na kierownika Zakładu Filologii Rosyjskiej WSP w Olsztynie. Jednak z powodu braku samodzielnego pracownika naukowego, tj. profesora, ministerstwo zawiesiło kierunek filologia rosyjska. Kierownik dr Walenty Piłat zwrócił się o pomoc do prof. Alberta Bartoszewicza z Uniwersytetu Warszawskiego, który został zatrudniony na WSP w Olsztynie na pół etatu i postanowił ocalić oraz rozwinąć rusycystykę olsztyńską. Profesor Albert Bartoszewicz zaprosił do współpracy (na drugim etacie) ówczesną doc. Wandę Zmarzer z Uniwersytetu Warszawskiego, prof. Michała Łesiowa z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz prof. Antoniego Markunasa z Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Jednocześnie prof. Bartoszewicz zmobilizował dr. Piłata do dalszej pracy naukowej i wyjazdu na staż naukowy do Moskiewskiego Uniwersytetu Państwowego im. M.W. Łomonosowa. W Moskwie Walenty Piłat badał twórczość dramaturgiczną Aleksandra Wampiłowa, a także poznał wielu naukowców rosyjskich (między innymi Jelenę Cybienko, Natellę Baszyndżagian, Borysa Bugrowa), którzy wprowadzili go w miejscowe środowisko teatralno-dramaturgiczne. Po odbyciu stażu dr Piłat wrócił do Olsztyna z prawie gotową rozprawą habilitacyjną pod tytułem *Twórczość Aleksandra Wampiłowa. Z zagadnień poetyki*, którą ukończył już w kraju. Swoją pracę konsultował z prof. Rene Śliwowskim z Instytutu Filologii Rosyjskiej i Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego. W 1986 roku w tymże Instytucie odbyło się kolokwium habilitacyjne Walentego Piłata. Była to pierwsza habilitacja na kierunku filologia rosyjska w Olsztynie. Po otrzymaniu tytułu doktora habilitowanego Walenty Piłat został zatrudniony na stanowisku docenta w WSP w Olsztynie.

W tym samym czasie z inicjatywy prof. Alberta Bartoszewicza zostały rozpoczęte starania, by przekształcić Zakład Filologii Rosyjskiej w Katedrę Słowiańszczyzny Wschodniej, do czego uprawniało sukcesywne zwiększanie

składu pracowników samodzielnych. W 1990 roku Walenty Piłat został zatrudniony na stanowisku profesora uczelnianego, a kiedy w miejsce Katedry Słowiańszczyzny Wschodniej powstał Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej (1994), objął kierownictwo Katedry Literatur Wschodniosłowiańskich. Przez wiele lat prof. Piłat był najpierw kierownikiem Zakładu Filologii Rosyjskiej, następnie przez rok kierownikiem Katedry Słowiańszczyzny Wschodniej, a w latach 1994–2015 kierownikiem Katedry i Zakładu Literaturoznawstwa Wschodniosłowiańskiego. Przez jedną kadencję w latach 1987-1990 pełnił również funkcję dziekana Wydziału Humanistycznego WSP w Olsztynie.

W 1986 roku prof. Albert Bartoszewicz i prof. Walenty Piłat zorganizowali I Międzynarodową Konferencję Sławistyczną w Olsztynie, w której uczestniczyli wybitni polscy i zagraniczni badacze. Pozytywne przyjęcie i uznanie tej konferencji przyniosły sukces kolejnym edycjom, i tak w 2017 roku odbyła się już XIX Międzynarodowa Konferencja Sławistyczna. Podczas V konferencji zrodziła się idea wydawania czasopisma naukowego „Acta Polono-Ruthenica”. W 1996 roku wyszedł I tom, w którym ukazały się materiały z VI Międzynarodowej Konferencji Naukowej na temat *Polska a Słowiańszczyzna Wschodnia: pogranicza kulturowe* (Hawa, 5-7 października 1995). Początkowo redakcją czasopisma kierował prof. Bartoszewicz, a po jego śmierci od 2001 do 2016 roku – prof. Piłat.

Zainteresowania badawcze prof. Walentego Piłata od rozprawy habilitacyjnej pozostały w kręgu współczesnej dramaturgii rosyjskiej. Na ten temat opublikował szereg artykułów zarówno w kraju, jak i za granicą oraz wygłosił wiele referatów na konferencjach naukowych, między innymi w Moskwie, Budapeszcie, Mińsku, Rydze, Kaliningradzie, Warszawie, Łodzi, Poznaniu, Białymstoku, Olsztynie. W 1996 roku prof. Walenty Piłat odebrał tytuł naukowy profesora z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Aleksandra Kwaśniewskiego.

Niezmiernie ważny rozdział w działalności naukowo-dydaktycznej prof. Walentego Piłata stanowi współpraca z Bałtyckim Federalnym Uniwersytetem im. I. Kanta w Kaliningradzie. Pierwsze kontakty z tą uczelnią zostały nawiązane pod koniec lat 70. XX wieku. Wtedy to właśnie prof. Piłat złożył pierwszą wizytę na uniwersytecie w Kaliningradzie i odtąd systematycznie rozwijał współpracę z naukowcami tamtejszej filologii rosyjskiej. W działaniach tych prof. Walentego Piłata aktywnie wspierali olsztyńscy badacze prof. Bazyli Białokozowicz i prof. Albert Bartoszewicz. Dzięki staraniom prof. Bartoszewicza na uniwersytecie w Kaliningradzie została uruchomiona na filologii rosyjskiej specjalność polska, a następnie odrębny kierunek studiów filologia polska. Ponadto prof. Piłat i inni pracownicy Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej systematycznie wymieniali się wykładami z pracownikami rosyjskimi, recenzowali prace naukowe, brali aktywny udział w konferencjach, organizowali praktyki studenckie. Za tę wieloletnią pracę na rzecz kontaktów naukowych prof. zw. dr hab. Walenty Piłat otrzymał 25 lutego 2008 roku tytuł doktora

honoris causa Państwowego Uniwersytetu im. I. Kanta w Kaliningradzie (dziś Bałtycki Federalny Uniwersytet). Współpraca Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej UWM w Olsztynie z Bałtyckim Federalnym Uniwersytetem im. I. Kanta w Kaliningradzie jest kontynuowana.

Należy podkreślić, iż prof. Piłat jest naukowcem wielokrotnie nagradzanym. W 1982 roku otrzymał Odznakę Honorową „Zasłużony dla Warmii i Mazur”, w 1983 – Złotą Odznakę TPPR, w 1989 – Odznakę za zasługi dla WSP w Olsztynie, w 1991 – Złoty Krzyż Zasługi, w 1996 – Złotą Odznakę ZNP, w 2004 – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, w 2009 – Odznakę Wydziału Humanistycznego UWM za 40 lat pracy, w 2011 – Medal Złoty Za Długoletnią Służbę, a w 2014 roku – Odznakę UWM z okazji 15-lecia istnienia uczelni. Wśród wielu laurów honorujących pracę i twórczość prof. Piłata znajdują się także dwie nagrody Ministra Edukacji Narodowej, jedenaście nagród Rektora WSP w Olsztynie oraz siedem nagród Rektora UWM w Olsztynie. W 2016 roku prof. Piłat przechodząc na zasłużoną emeryturę, został odznaczony Medalem-Podziękowaniem Dziekana Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie za długoletnią pracę.

Profesor Walenty Piłat prowadzi swoją działalność badawczą, chociaż już nie tak intensywnie jak w przeszłości. Mimo osiągnięcia wieku emerytalnego pracuje w Komitetach redakcyjnych wydawnictw filologicznych w Kaliningradzie oraz czasopism naukowych, takich jak: „Przegląd Rusycystyczny”, „Studia Rossica Posnaniensa” (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu), „Rusycystyczne Studia Literaturoznawcze” (Uniwersytet Śląski), „Studia Kulturoznawczo-Filologiczne” (Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy), „Acta Polono-Ruthenica” (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), recenzuje także rozprawy doktorskie z różnych ośrodków akademickich.

Spis publikacji

Monografie

Twórczość Aleksandra Wampilowa. Z zagadnień poetyki. 1986. Olsztyn: Wydawnictwo WSP w Olsztynie, ss. 188.

Współczesna dramaturgia rosyjska: lata osiemdziesiąte. 1995. Olsztyn: Wydawnictwo WSP w Olsztynie, ss. 159.

Na progu XXI wieku: szkice o współczesnej dramaturgii rosyjskiej. 2000. Olsztyn: Wydawnictwo UWM w Olsztynie, ss. 192.

Artykuły i rozprawy

Szołochow i twórczość Anatolija Iwanowa. 1975. „Przegląd Humanistyczny” nr 11.

Problematyka moralna w twórczości Wasilija Biełowa. 1976. „Przegląd Humanistyczny” nr 8.

Z zagadnień twórczości Walentina Owieczkina, Gawriła Trojepolskiego i Jefima Dorosza: (u źródeł współczesnej prozy radzieckiej o tematyce wiejskiej). 1976. „Przegląd Humanistyczny” nr 7.

O prozie Wiktora Lichonosowa. Z zagadnień kompozycji. 1977. „Slavia Orientalis” nr 3.

W kręgu twórczych inspiracji Iwana Bunina (z zagadnień twórczości W. Biełowa,

W. Lichonosowa i W. Szugajewa). 1980. W: *Prace rusycystyczne.* Red. Oksman G., Witkowska H. Olsztyn: Wydawnictwo WSP w Olsztynie.

Polskie motywy w twórczości Wiktora. Astafiewa i Siergieja Krutilina. 1981. „Język Rosyjski” nr 4.

Humanistyczny sens twórczości Walentina Rasputina. 1982. „Język Rosyjski” nr 4.

Postulaty i ustalenia radzieckiej krytyki lat 60-tych wobec prozy o tematyce wiejskiej. 1982. „Studia Rusycystyczne” (Olsztyn).

Koncepcja człowieka i przyrody we współczesnej rosyjskiej prozie radzieckiej o tematyce wiejskiej. 1983. „Studia i Materiały. Filologia Rosyjska” (Zielona Góra) nr 1.

Współczesna rosyjska proza radziecka o tematyce wiejskiej (Tendencje rozwojowe. Problematyka. Poetyka). 1983. „Slavia Orientalis” nr 1/2.

Iluzja narracji mówionej w opowieści Wasilija Biełowa „Klachy wołogodzkie”. 1984. „Studia i Materiały. Filologia Rosyjska” (Zielona Góra) nr 2.

„Nowa fala” we współczesnej dramaturgii radzieckiej. 1984. „Miesięcznik Literacki” nr 7.

Radziecka sztuka produkcyjna lat 70-tych na polskich scenach. 1984. „Literatura Radziecka” nr 5.

Twórczość Wasilija Biełowa w polskiej opinii literackiej. 1984. „Literatura Radziecka” nr 5.

Dialog w jednoaktówkach Aleksandra Wampiłowa. 1985. „Slavia Orientalis” nr 1/2.

Didaskalia w dramatach Aleksandra Wampiłowa. 1985. „Studia i Materiały. Filologia Rosyjska” (Zielona Góra) nr 4.

Dramaturgia Aleksandra Wampiłowa w Polsce. 1985. „Literatura Radziecka” nr 7.

Dramaturgia Aleksandra Wampiłowa w polskiej krytyce teatralnej. 1985. „Język Rosyjski” nr 3.

Dramaturgia Włodzimierza Arro. Zarys problematyki. 1985. „Przegląd Rusycystyczny” nr 1/2.

Organizacja stosunków czasowo-przestrzennych w dramatach Aleksandra Wampiłowa. 1985. „Slavia Orientalis” nr 3/4.

Dwa spektakle Marka Okopińskiego. 1986. „Literatura Radziecka” nr 7.

Kilka uwag o współczesnej dramaturgii radzieckiej. 1986. „Język Rosyjski” nr 1.

Twórczość Aleksandra Wampiłowa w kontekście dramaturgii radzieckiej lat 60-tych i 70-tych. 1986. „Slavia Orientalis” nr 1.

Koncepcja człowieka w dramatach Aleksandra Wampiłowa. 1987. „Język Rosyjski” nr 1.

Tradycja i współczesność. O dwóch inscenizacjach „Wiśniowego sadu” A. Czechowa. 1987. „Literatura Radziecka” nr 8.

Współczesny radziecki dramat publicystyczny. 1987. „Język Rosyjski” nr 5.

Elementy ludowej metaforyki w dramatach Jordana Radiczkowa i Aleksandra Wołodina. 1988. „Z Polskich Studiów Sławistycznych”, seria 7, cz. II: *Literaturoznawstwo, folklorystyka, problematyka historyczna.* Prace na X Międzynarodowy Kongres Sławistów w Sofii. Red. Basara J. Warszawa: PWN.

Literatura rosyjska i radziecka na łamach czasopisma „Język Rosyjski”. 1988. „Literatura Radziecka” nr 8.

Michaiła Szatrowa interpretacja historii. 1988. „Język Rosyjski” nr 5.

Motyw „tragicznego błazna” w sztuce A. Czechowa „Iwanow” i w dramacie A. Wampiłowa „Polowanie na kaczkę”. 1988. „Slavia Orientalis” nr 1.

Dramaturgia Michaiła Szatrowa. Zarys problematyki. 1989. „Studia i Materiały” (Olsztyn) nr 10.

Motyw gry w twórczości Aleksandra Wampiłowa. 1989. „Studia z Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej” (Warszawa), t. 15.

Polska prapremiera dramatu W. Arro „Spójrzcie kto do nas zawitał”. 1989. „Literatura Radziecka” nr 2.

Problematyka prozy Aleksandra Wampiłowa. 1989. „Język Rosyjski” nr 3.

Współczesna dramaturgia radziecka – terażniejszość i perspektywy rozwojowe. 1989. „Slavia Orientalis” nr 1/2.

Współczesna „kobieca” dramaturgia radziecka. 1989. „Język Rosyjski” nr 5.

Z problemów dramaturgii Michaiła Warfołomiejewa. 1989. „Język Rosyjski” nr 1.

Z zagadnień dramaturgii Aleksandra Wołodina lat 80-tych. 1989. „Studia i Materiały” (Olsztyn) nr 12.

Humanistyczny aspekt najnowszej dramaturgii radzieckiej. 1990. „Język Rosyjski” nr 2/3.

Literatura i „pieriestrojka” o najnowszej dramaturgii radzieckiej. 1990. „Język Rosyjski” nr 1.

Świat poetycki dramatów Ludmiły Pietruszewskiej. 1990. „Studia i Materiały” (Olsztyn) nr 20.

W stronę teatru metaforycznego. Dramaturgia Niny Sadur. 1990. „Język Rosyjski” nr 5.

Struktura konfliktu w dramacie „Mindaugas” Justinasa Marcinkevičiusa. 1991. W: *W kręgu kultury litewskiej.* Red. Piłat W. Olsztyn: Wydawnictwo WSP w Olsztynie.

Współczesna dramaturgia radziecka – od dokumentu do groteski. 1991. „Przegląd Humanistyczny” nr 1.

Жанровые особенности современной советской одноактной пьесы. 1991. W: *Автор. Жанр. Сюжет.* Ред. Грешных В.И. Калининград: Издательство КГУ.

Powroty literackie. Kilka uwag o dramacie „Kto się boi Roy’a Bradbury” W. Maksimowa. 1992. „Studia i Materiały” (Olsztyn) nr 41.

O roli zdarzenia dramatycznego w twórczości Aleksandra Wampilowa. 1993. „Przegląd Rusycystyczny” nr 3/4.

W świecie obozowej „normalności”. O specyfice artystycznej dramatu „Anna Iwanowna” Warłama Szalamowa. 1993. „Studia i Materiały” (Olsztyn) nr 48.

Z perspektywy emigracji (Dramaturgia Aleksandra Solżenicyna, Władimira Wojnowicza i Władimira Maksimowa). 1993. „Języki Obce w Szkole” nr 2.

Demitologizacja rzeczywistości, czyli o najnowszej dramaturgii rosyjskiej. 1994. „Przegląd Rusycystyczny” nr 3/4.

Franciszek Bohuszewicz jako prekursor nowej literatury białoruskiej. 1994. „Biuletyn Naukowy” (Olsztyn) nr 1.

O specyfice świata przedstawionego w dramatach Aleksieja Dudariewa. 1994. W: *W kręgu kultury białoruskiej.* Red. Piłat W. Olsztyn: Wydawnictwo WSP w Olsztynie.

450-lecie Albertyny. 1995. „Borussia” nr 10.

Czy rzeczywiście rosyjskie „kwiaty zła?” Kilka uwag o rosyjskiej dramaturgii „Innej”. 1995. „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie” nr 1.

Nauczanie języków obcych w Estonii. 1995. „Języki Obce w Szkole” nr 6.

Nikołaja Kolady „ekstrawagancje” w najnowszej dramaturgii rosyjskiej. 1995. „Przegląd Rusycystyczny” nr 3/4.

Ostatnie sztuki Aleksieja Arbuzowa. Zarys problematyki. 1995. „Przegląd Rusycystyczny” nr 1.

Polszcza i uschodniaja Sławianszczyzna: kulturnaje pamieźża. 1995. „Holas Radzimy” nr 49.

Tekst literacki w nauczaniu języków obcych. O dramatach Josifa Brodskiego. 1995. „Języki Obce w Szkole” nr 2.

O specyfice artystycznej folkloru białoruskiego na Wileńszczyźnie w dwudziestolecium międzywojennym (miejsowości Rukojnie i Kosina Wielka). 1996. „Acta Polono-Ruthenica” I.

Проблемные и художественные особенности драматургии Виктора Розова 80-тых годов. 1996. W: *Художественное мышление в литературе XVIII-XX вв.* Ред. Грешных В.И. Калининград.

Przewyciężanie uprzedzeń. Kilka uwag o funkcjonowaniu dramaturgii polskiej w życiu teatralnym Rosji. 1997. „Acta Polono-Ruthenica” II.

U polskich białorusistów „Acta Polono-Ruthenica”. 1997. „Holas Radzimy” nr 41, 9 kastrycznika.

Postmodernizm w najnowszej dramaturgii rosyjskiej. 1997. W: *Studia Rossica V.* Red. Skrunda W. Warszawa.

Białorutenika olsztyńskie. 1998. „Termapiły” nr 1.

Kulturoznawcza rola folkloru białoruskiego na Wileńszczyźnie w dwudziestoleciu międzywojennym. 1998. W: *Folklor i pogranicza.* Red. Staniszewski A., Tarnowska B. Olsztyn: Wydawnictwo WSP w Olsztynie.

„Штоб камні могли заплакаць”. Wstęp do książki Adam Mickiewicz, Слышу зов жыцці. 1998. Калининград: Янтарный сказ.

Николай Коляда: Драматургия «промежутка» или художественный взгляд в будущее? 2000. „Балтийский филологический курьер” (Калининград) № 1.

Jewgienij Griszkowicz – dramaturg, reżyser, czy twórca teatralny. 2001. „Przegląd Rusycystyczny” nr 2.

Działalność kulturalno-oświatowa we wsiach polsko-białoruskich Wileńszczyzny w dwudziestoleciu międzywojennym. 2002. „Termapiły” nr 6.

Funkcjonowanie motywów biblijnych w najnowszej dramaturgii rosyjskiej. 2002. „Przegląd Rusycystyczny” nr 4.

„Szkoła” Nikolaja Kolady. O dramaturgii Olega Bogajewa i Wasilija Sigariewa. 2002. W: *Dawna a nowa Rosja (z doświadczeń transformacji ustrojowej).* Red. Jankowski R., Kasperek N. Warszawa.

„Komunalka” jako obraz archetypowy w najnowszej dramaturgii rosyjskiej. 2005. „Studia Wschodniosłowiańskie” V.

Obraz nowego Rosjanina w najnowszej dramaturgii rosyjskiej (z uwzględnieniem postrzegania europejskości). 2005. W: *Europa a Rosja. Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość.* Red. Gancewski J., Sobczak J. Elbląg: Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna.

В орбите творческих влияний Николая Коляды. 2005. „Балтийский филологический курьер” (Калининград) № 5.

Teatr „nowego sentymentalizmu” Jewgienija Griszkowca i jego polskie interpretacje. 2005. „Acta Polono-Ruthenica” X.

Мотив „трагического шума” в пьесе Александра Вампилова „Утинная охота”. 2009. W: *Русская литература в XX веке. Имена, проблемы, культурный диалог.* Red. Рыбальченко Т.Л. Томск.

Бинарная оппозиция белого и черного в новейшей русской драматургии (новые модели действительности). 2010. W: *Модели в современной науке. Единство и многообразие.* Калининград: Издательство КГУ.

Akceptacja czy negacja postradzieckiej rzeczywistości. Kilka uwag o współczesnej dramaturgii rosyjskiej. 2011. W: *Literatura i kultura rosyjska w metropolii i na emigracji. Księga pamiątkowa poświęcona prof. zw. dr hab.*

Joannie Mianowskiej. Red. Wegnerska-Ptaszkiewicz B., Wójcicka U. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek.

Современная русская драматургия как способ межкультурной коммуникации. 2012. W: *Коммуникация как предмет междисциплинарных исследований.* Калининград: Издательство КГУ.

Uczona. Polonofilka. Człowiek. 2012. W: *Studia Rossica XXII: Polska Rosja: dialog kultur: tom poświęcony pamięci profesor Jeleny Cybienko.* Red. Wołodźko-Butkiewicz A., Łucewicz L. Warszawa: Instytut Rusycystyki UW.

Współczesna dramaturgia rosyjska w polskich badaniach slawistycznych. 2012. W: *Studia Rossica XXII: Polska Rosja: dialog kultur: tom poświęcony pamięci profesor Jeleny Cybienko.* Red. Wołodźko-Butkiewicz A., Łucewicz L. Warszawa: Instytut Rusycystyki UW.

Od „nowego realizmu” ku poszukiwaniom awangardowym. Kilka uwag o współczesnej dramaturgii rosyjskiej. 2013. „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Litteraria Rossica”, t. 6.

Współczesna dramaturgia rosyjska wobec transformacji ustrojowych. 2013. „Heteroglossia. Studia Kulturoznawczo-Filologiczne” nr 3.

Funkcja i znaczenie dla filologii nadbałtyckich czasopisma „Балтийский филологический курьер”. 2014. „Heteroglossia. Studia Kulturoznawczo-Filologiczne” nr 4.

Ewolucja obrazu bohatera we współczesnej dramaturgii rosyjskiej. 2015. „Heteroglossia. Studia Kulturoznawczo-Filologiczne” nr 5.

Jeszcze o „szkole” Nikołaja Kolady. 2015. „Przegląd Rusycystyczny” nr 1.

Культурные параллели и польско-русские антиномии в свете научных исследований. 2015. „Interkultural Relations Society” nr 25.

Monodram we współczesnej dramaturgii rosyjskiej. 2015. „Acta Neophilologica” XVII/1.

Prof. zw. dr hab. Albert Bartoszewicz jako promotor olsztyńskiej rusycystyki. 2015. „Acta Neophilologica” XVII/2.

Specyfika świata przedstawionego we współczesnej dramaturgii rosyjskiej. Od ideologicznego huraoptymizmu do umiarkowanej akceptacji i krytycyzmu. 2016. „Rusycystyczne Studia Literaturoznawcze” (Katowice), t. 26.

Teatr i dramaturgia rosyjska w polskich badaniach rusycystycznych. 2016. „Studia Rossica Posnaniensa” XLI.

Recenzje, omówienia i tezy

Основин В. 1982. *Драматургия Л.Н. Толстого.* Москва – „Przegląd Rusycystyczny” 1983, nr 2.

Тендитник Н. 1981. *Мастера.* Иркутск – „Język Rosyjski” 1983, nr 5.

Бугров Б. 1981. *Русская советская драматургия, 1960-1970-ые годы.* Москва – „Przegląd Rusycystyczny” 1984, nr 3.

- Хайченко Г. 1982. *Советский театр. Пути развития*. Москва – „Slavia Orientalis” 1984, nr 1.
- Панков А. 1981. *Вечное и злободневное. Современная проза: конфликты, темы, характеры*. Москва – „Język Rosyjski” 1984, nr 5.
- Sałańczykowska J. 1984. *Rosyjska proza marynistyczna lat 1917-1977. Próba zarysu dziejów*. Gdańsk – „Przegląd Rusycystyczny” 1984, nr 3.
- Аннинский Л. 1982. *Контакты. Литературно-критические статьи*. Москва – „Język Rosyjski” 1985, nr 3.
- Вампилов А. 1982. *Дом окнами в поле*. Иркутск – „Język Rosyjski” 1985, nr 1.
- Селезнев Я., Белов В. 1983. *Раздумья о творческой судьбе писателя*. Москва – „Język Rosyjski” 1985, nr 5.
- Бахитова Т. 1984. *Леонид Леонов. Жизнь и творчество*. Москва – „Język Rosyjski” 1986, nr 4.
- Драматургия А. Вампилова в Польше. *К проблеме литературной рецепции*. 1986. W: VI Конгресс МАПРЯЛ. Сборник тезисов. Budapeszt.
- Советская литература. История и современность*. 1984. Москва – „Język Rosyjski” 1986, nr 5.
- Василинина И. 1983. *Театр Арбузова*. Москва – „Slavia Orientalis” 1986, nr 1.
- Имихелова С. 1983. *Современный герой в русской советской драматургии 70-ых годов*. Новосибирск – „Przegląd Rusycystyczny” 1987, nr 1.
- Starościak A., Świacki W. 1984. *Wybrane materiały do praktycznej nauki języka rosyjskiego*. Olsztyn – „Przegląd Rusycystyczny” 1987, nr 3/4.
- Бутров Б. 1987. *Герой принимает решение. Движение драмы от 50-ых годов*. Москва – „Slavia Orientalis” 1988, nr 3.
- Степанова А. 1985. *Современная советская драматургия и ее жанры*. Москва – „Język Rosyjski” 1989, nr 3.
- Драматургия Людмилы Петрушевской (Театральный макрокосмос). 1990. W: *Русский язык и литература. Тезисы докладов МАПРЯЛ*. Москва.
- Философский подтекст в драмах Эдварда Радзинского*. 1990. W: *Тезисы докладов*. Калининград: Издательство КГУ.
- Современная советская драматургия в Польше. К проблеме литературной и театральной рецепции*. 1990. W: *Методология и методика историко-литературного исследования. Тезисы докладов*. Руга.
- Некоторые проблемы поэтики драматургии Александра Солженицына*. 1991. W: *Тезисы докладов*. Калининград: Издательство КГУ.
- Современность в русской драматургии 80-90-ых годов*. 1993. W: *Тезисы докладов*. Калининград: Издательство КГУ.
- Творчество А. Вампилова и европейский театр абсурда*. 1994. W: *Тезисы докладов*. Калининград: Издательство КГУ.

Современная „русская другая” драматургия (творчество М. Арбатовой и Н. Коляды). 1995. W: XXVI НК ПрофПрепСост. Тезисы докладов. Ч. 1. Калининград: Издательство КГУ.

Вульгаризация действительности, или стремление к объективности (Еще раз о «скандальных» пьесах Николая Коляды, Владимира Сорокина и Алексея Шипенко. 1996. W: Актуальные проблемы лингвистической семантики и литературы. Тезисы докладов Международной Конференции посвященной 50-летию образования Калининградской области. Калининград: Издательство КГУ.

Schilicca nad czaławiekom, abo jeszcze raz pra tworcząść Tamary Wołdak-Janowskaj. 1997. „Holas Radzimy” 25 snieżnia.

„Путешествующие” мотивы в современной русской драматургии. 1998. W: XXIX Научная Конференция. Тезисы докладов. Ч. 7. Филологические науки. Калининград.

Polsko-wschodniosłowiańskie kontakty i powiązania kulturowe, literackie i językowe – międzynarodowe cykliczne konferencje w Olsztynie – „Acta Polono-Ruthenica” 1999, IV.

„Acta Albaruthenica” 1998. Red. A. Barszczewski i A. Bartoszewicz – „Acta Polono-Ruthenica” 2000, V.

Лихина Н. 1997. Актуальные проблемы современной русской литературы. Постмодернизм. Учебное пособие. Калининград: КГУ – „Acta Polono-Ruthenica” 2000, V.

Sobczak J. 1998. *Cesarz Mikołaj II.* Olsztyn: Wydawnictwo WSP w Olsztynie – „Acta Polono-Ruthenica” 2000, V.

Современные проблемы изучения романов И. Тургенева. 2000. W: Балтийский филологический курьер. Калининград: КГУ.

„Термапіль” 1998-1999, nr 1-2 – „Acta Polono-Ruthenica” 2000, V.

Tożsamość kulturowa społeczeństwa Warmii i Mazur. 1998. Red. B. Doma-gała i A. Sakson Olsztyn. – „Komunikaty Warmińsko-Mazurskie” 2000, nr 1.

Od Redaktora (gościnnie). 2001. „Przegląd Rusycystyczny” nr 2.

Wstęp. 2001. „Acta Polono-Ruthenica” VI.

Гончарова-Грабовская С. 1999. *Комедия в русской драматургии 1980-1990 годов (жанровая динамика и типология).* Минск: БГУ – „Acta Polono-Ruthenica” 2002, VII.

Dawna a nowa Rosja. Z doświadczeń transformacji ustrojowej. Studia ofiarowane Profesorowi Janowi Sobczakowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin. 2002. Warszawa: Wyd. ASPRA-JR. – „Acta Polono-Ruthenica” 2003, VIII.

Wstęp. 2003. „Acta Polono-Ruthenica” VIII.

Гончарова-Грабовская С. 2002. *Комедия-памфлет: генезис, становление, поэтика.* Минск; С. Гончарова-Грабовская С. 2003. *Поэтика современной русской драмы (конец XX и начало XXI в.).* Минск – „Acta Polono-Ruthenica” 2004, IX.

Białokozowicz B. 2003. *Z polskiej karty Lwa Tołstoja. Nowe i zapomniane o Tołstoju i jego percepcji w Polsce*. Olsztyn – „Acta Polono-Ruthenica” 2005, X.

Bazyłow L., Wieczorkiewicz P. 2005. *Historia Rosji*. Wrocław – „Studia Wschodniosłowiańskie” 2005, VI.

Дмитровский А. 2002. *Странники*. Калининград; Дмитровский А. 2003. *Учительские записки*. Калининград – „Литературная страница” 2005, № 176, Славянский выпуск – 16 (Приложение к № 2 (853) от 14 II 2005).

Augusiewicz S., Jasiński J., Oracki T. 2005. *Wybitni Polacy w Królewcu. XVI-XX wiek*. Red. Jasiński J. Olsztyn: Littera – „Acta Polono-Ruthenica” 2006, XI.

Дмитровский А.З. 2004. *Славянская речь. Стихи*. Калининград – „Литературная страница” 2006, № 185. Славянский выпуск – 21, (Приложение № 1 (869) от 18 I 2006).

Moja współpraca z Profesorem Albertem Bartoszewiczem. 2006. W: *W kręgu problemów językoznawstwa i literaturoznawstwa. Studia i wspomnienia poświęcone pamięci prof. Alberta Bartoszewicza w piątą rocznicę Jego śmierci*. Warszawa.

Mazurek H. 2007. *Dramaturdzy z Jekatierinburga. „Szkoła” Nikołaja Kolady*. Katowice – „Acta Polono-Ruthenica” 2007, XII.

Słowo wstępne. 2007. „Acta Polono-Ruthenica” XII.

Tendencje rozwojowe współczesnego języka rosyjskiego. 2007. *Materiały I Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Methodycznej*. Red. Miękosza-Bogdan J. Warszawa: Wszecznica Polska – Szkoła Wyższa TWP w Warszawie – „Acta Polono-Ruthenica” 2007, XII.

Tezy: Esej, opowieść czy opowiadanie. „Mała dziewczynka z «Metropolu»” Ludmiły Pietruszewskiej. 2009. W: *Wspomnienia pisarzy rosyjskich, Rosja i kultura rosyjska we wspomnieniach pisarzy polskich. Studia Rossica*. Warszawa: Instytut Rusycystyki UW.

Wstęp. 2012. „Heteroglossia. Studia Kulturoznawczo-Filologiczne” nr 2.

Gracla J. 2013. *Dramat wobec sceny. Echa ewolucji teatru europejskiego w dramatach pierwszego trzydziestolecia XX wieku*. Katowice – „Heteroglossia. Studia Kulturoznawczo-Filologiczne” 2015, nr 5.

Redakcje naukowe

Redakcja naukowa czasopisma „Acta Polono-Ruthenica” 2001, VI; 2003, VIII – 2016, XXI.

Redakcja naukowa czasopisma „Acta Neophilologica” 2003, V – 2004, VI.

Redakcja naukowa czasopisma „Heteroglossia. Studia Kulturoznawczo-Filologiczne” 2013, nr 3 – 2015, nr 5.

Summary

PROF. DR. HABILITATED WALENTY PIŁAT

Prof. Walenty Piłat first co-operated with the Department of Russian Philology in the Higher Pedagogical School (in the mid-70s of the 20th c.). Prof. Piłat with Prof. Albert Bartoszewicz initiated a series of international Slavic conferences which have been organised in Olsztyn biennially until today. He also co-established *Acta Polono-Ruthenica*, a scientific journal published in Olsztyn, and was its editor since 2001 to 2016. He always found it extremely important to cooperate with the Immanuel Kant Baltic Federal University in Kaliningrad. His academic interests have always centred on modern Russian drama, in this field he published extensively both in Poland and abroad. Not only a scientist, but also a teacher, he was a supervisor of a few dozen MA students and a few Ph.D. candidates.

Kontakt z Autorką:
joanna.nawacka@uwm.edu.pl